



ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Dato: 09.10.2025
Dok.nr: 23/00063-159
Deres ref:
Saksbehandler: Dorrit Irene Lauritzen

Uttalelse: Kvinners arbeidshelse – kunnskap og tiltak (oppfølging av NOU 2025:5)

Fylkestinget i Troms vedtok 07.10.2025 i sak 31/25 følgende uttalelse:

«Fylkestinget i Troms viser til at fylkestinget i Troms og Finnmark avga en uttalelse i sak 5/22 om satsing på kvinnehelse. I ettertid er det kommet en egen NOU 2025:5 om Kvinners arbeidshelse.

Utvalgets hovedbudskap om å styrke innsatsen for kvinners helse i arbeidslivet støttes av fylkestinget i Troms. Fylkestinget anerkjenner at det er store samfunnsgevinster ved å bedre kvinners arbeidsmiljø og arbeidstilknytning. God arbeidshelse for kvinner er avgjørende for likestilling, bærekraftig velferd og et inkluderende arbeidsliv.

Utredningen dokumenterer tydelig hvordan kvinners arbeidshelse påvirkes av et kjønnsdelt arbeidsmarked, høy deltidsandel, belastende turnusordninger og manglende tilrettelegging i kvinnedominerte yrker. Dette er særlig relevant for Troms, hvor mange kvinner jobber i helse, omsorg og undervisning – sektorer som er preget av høyt sykefravær og risiko for frafall. Det foreslås 47 tiltak som skal bidra til bedre arbeidshelse og redusert fravær og frafall for kvinner.

Fylkestinget i Troms mener at forslaget om å utarbeide den første nasjonale arbeidsmiljøstrategien med kvinners arbeidshelse som et av satsningsområdene bør prioriteres. Øvrige nordiske land har en slik strategi, noe som kan fremme samarbeid over grenser og forsterke allerede pågående prosjekter innenfor tema arbeidshelse (*jf. Arctic Human Health Expert Group*) under Arktisk Råds arbeidsgruppe Sustainable Development Working Group (SDWG).

Den hyppigste sykemeldingsårsaken blant unge kvinner er angst, depresjon og utbrenthet, ifølge utredningen. Konsekvensene er store for samfunnet og enkeltindivider. Tiltak som kan forebygge slike belastninger må vies større oppmerksomhet i en arbeidsmiljøstrategi og ta inn faktorer som: medbestemmelse friskfaktorer, velbefinnende og engasjement i større grad.

Postadresse:

Troms fylkeskommune
Postboks 6600, 9296 Tromsø

Kontakt:

E-post: postmottak@tromsfylke.no
Telefon: 77 78 80 00

Nettside:

tromsfylke.no

Troms fylkeskommune har gjennom høringsinnspill til kvinnehelseutvalget i 2024 pekt på behovet for:

- Mer forskning på kvinnehelse for å få økt kunnskap om kvinners helse i et livsløps- og kjønnsperspektiv.

Innsamling av data relatert til kvinners arbeidshelse bør styrkes. Det er behov for mer data og forskning som omhandle turnusarbeid med nattskift, tunge løft/pleie og utendørs arbeid. Befolkningsundersøkelsen *Kvinner og helse* forankret ved UiT Norges arktiske universitet er i denne sammenhengen et viktig bidrag til et solid kunnskapsgrunnlag. 172 000 deltakere fra hele landet er invitert.

- Samiske kvinners arbeidshelse

Kunnskap om samenes historie, kulturelle egenart og mangfold er viktig. Hvilken betydning samisk språk og kultur har for bedre arbeidsforhold og høyere sysselsetting blant samiske kvinner må styrkes. Tradisjonelt sett er ikke kvinners helseforhold inkludert i arbeidet med helse, miljø og sikkerhet, utgangspunktet har vært mannsdominerte arbeidsplasser. Kunnskap om hva kvinnehelse generelt betyr for kvinners arbeidsdeltakelse mangler, noe som i tillegg gjelder samiske kvinner og andre befolkningsgrupper.

Troms Fylkeskommune anbefaler at det samiske perspektivet løftes inn i forslaget om en nasjonal arbeidsmiljøstrategi, og at departementet ser til Senter for samisk helseforskning ved UiT Norges arktiske universitet. Prosjektet SAMINOR 3 tar opp tema som historiske traumaer og langvarig fornorsking og hvilken påvirkning det har på befolkningshelsen (jf. sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og stortingsmeldingen om folkehelse og levekår i den samiske befolkningen).

Med hilsen

Dorrit Lauritzen
møtesekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur